

КОММУНИЗМ ДЭЭШ ДЕМИСЕЛДИН ӨНДҮР УЛУГ ПРОГРАММАЗЫ

БҮГҮ ЧУРТТАРЫҢ ПРОЛЕТАРИЙЛЕРИ, КАТТЫЖЫҢАР!

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1925 чылда үлдээлеттинген

1961 ч. АВГУСТ 4 ПЯТНИЦА № 183 (4973).

Өртөз 2 көп.

СӨЗҮН ЭЭЛЕП ТУРАР

СЭКП ТК-ның январь Пленумунун шийтпирлерин амырдалга ботандыр талазы-биле Тес-Хем районда «Чодура» колхозун ажыл-ишчилери дээр түнелдерин чедип алганыр. Көдө ажыл-агый продукцияларын бүдүрерин көздөдир талазы-биле алган хүлээлгелерин олар чартык чылда багай өсөс ботандырып, күрүнөгө элт садарынын планын 108, дүктүүн—118 хууларга күтүскенер. Эрткен чылдын бири чартыгына хамаарыштыр алдырга, бо чылдын алды айларында сүт саадазы 8 тоннага көздөдөн. Колхозта ажыл-агыйнын чаа адырлары—заван болгаш күш өстүрер ажылды эгелеп чоруткан. Куран сүт-бараан фермада ам 50 ажыг хаванынын болгаш эдөөн хөй санын кушту азырап турар.

Колхоз бүдүрүлгезинде мурнакчыларын саны өсөлү үдө көздөдөн. Эштер Адыл Хавак, Ким Ойн, Зоя Бадраа олар сүт саадазынын талазы-биле чартык чылда алган хүлээлгелерин ажыг күссөдөн, саанчыларын азырап калбарган социалистик чарыкка бири черин эгелдөөн.

Колхоз көдө ажыл-агый культуларын бо чылды 1565 гектар черде тараан. Ол бүтү тараалар амы үдө дык чагай үргүлөп турар. Бо ажылдарын чорудуп турла, трактористер эштер Б. Давыдов, О. Кунзенов, И. Камаа олар ажыл норманын 120—130 хуу чедир күтүскеншаан, мурнакчы ажылдаанар. Олар ам күр чер андарар ажылды база үдөгөдөр чорудуп турар.

Устүдө чамдык чедикшиктер-биле кады бисте улуг четпестер бар. Хамыктын мурунда нитиниң малыга быжыг кем-сууру тургузар сорулга-биле сизен белеткээр ажылды өсөлү хүнерге чедир-ле өскү темпиги чорудуп келген бис. Бо чутула кампанияга бүтү колхозчуларын күжүн сырый организастап турган, мал чемнери белеткээринин планын чогуру үеинде күссөдир бо хүнерге эң чутула сорулгавыс болуп турар.

Бистиң чуртувуска коммунизмни тургузарынын аргаларын тодаргайлап турар, Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязынын Программанын төлөвилели коммунистер-биле кады бүтү совет улус ажык улуг көдүрүшкүн-биле чүдүдүтүпүп база чутулаажып турар амы үдө, бистиң бүтү колхозчуларымыс ол төгүдүк документини ийи-биле хүлээп алышпаан, боттарынын күш-ажылды көдүрүшкүнүн улам-на бедидип турарлар.

Колхозчу ажыл-ишчилер маалыгын малчынар болгаш саанчылар ам чылгы одаларын бүрүн ажылдап, нитиниң малынын ажаалда, семиртигенин бедик организастып чоруткан, партиянын XIII съездинде күш-ажылды бедик кылдыр күрүнөгө элт болгаш сүт садарынын талазы-биле чедир чылдын үшкү чылдыда алган хүлээлгелерин хуула бетинде чедикшиктер күссөдир дөөш улам-на күженишкенин ажылдап турарлар.

3. ЧООДУ, колхозта парторганизат секретары.

Магалыг-дыр! Коммунизмни бистиң чуртувуска тургузарынын өндүрүлүгү Программанын төлөвилелинде магалык болуп турар. Бо төгүдүк документ бистерни, совет кижилерин, күш-ажылчы, өөрөдөгө улам сорул кырап турар. Партиянын XIII съездинде алдар болгаш социалистик чарыкка киржип тура алган хүлээлгелериниң алдарымыс күссөдир дөөш ийи дамык күженишкенин ажылдаар бис.

ПАРТИЯ ОРГАНИЗАЦИЯЛАРЫНЫҢ ЭҢ ЧУГУЛА СОРУЛГАЗЫ

Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязынын Программанын төлөвилели бистиң чуртувуда ажылчы чоннарынын болгаш бүтү кижитериниң мурунга СССР-ге коммунисттик нитилелди тургузарынын кайгамчык улуг планын ажылды турар. Бистиң үенин ол өндүрүлүгү документал марксизм-ленинизмниң чогаалдык хөгжүдөзүнө аажок улуг баам болур.

Теп Комитеттин Пленумунун чүдүдүтүп деп көргөн, СЭКП-нин Программанын төлөвилелин тайылбырлап турган, эш Н. С. Хрущевтин чутулааны болза: «Совет улус социализмин тургускаш, коммунизм тургузушкунунуң оруу-биле бүтүрүлдиг чоруп орат. Партиянын Теп Комитетинин Пленумундан чокта чаа чүдүдүтүп деп көргөн болгаш бүтүрүлүгү чутулаажып көөрү-биле парлад үдүргөн, бистиң партиянын Программанын төлөвилели болза коммунизмни тургузар дөөш, бүтү кижитериниң чүс-чүс чылдардагы күзгелерин ботандыраар дөөш дегеренгей демиседик калбак фронтунан айтып турар. Ол өндүрүлүгү херекке киржи деп улуг ааскежи биске онаашкан».

Харын мооң учурунда амы Үдө партиянын кижиндегиле ажылчынын төүтүгө нитилелди бүтү кижигүнеринге күш-ажылды коммунисттик өсү-биле көөрүнүк меделдин сипиктерин тургузуп турар. Нитилелдин чагай чоруп дөөш ажылдары — кижитериниң ыдыктыг хүлээлгези — деп партиянын Программанын төлөвилелинде чутулаан. Кандыг-даа ажыл нитилелге ажылдык күш-ажылды-да, угаан ажылды-да хүндүдүг болгаш алдардыг. Күш-ажылды өң дээр чижектеринге, нитиниң ажыл-агыйын чорударынын өң дээр Үдөгөдөрүнүк бүтү совет кижилерин кижинде сорулган партия салып турар. Бомунизм дээрте — дөстү болгаш меделдиг ажыл-ишчилерин бедик организастагынын нитилели-дир, маңгыр болгаш ажыл кылбарлар ол нитилелге турас дээрин Программанын төлөвилелинде талазы-биле тайылбыр ажылдарына демделеп турары кончуг чутула.

СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин тайылбырлаарынын сорулгавы болза, ол төгүдүк документини идеология талазы-биле бүтү ажылдакчыларын эки өрөөнгө турарын болгаш кандыг-даа айтырыгы харылап, айтырыг бүтүрүн боттү-биле барымдалып кылдыр тайылбырлап шыдаар кылдыр тепселген турарын негеп турар-дыр. Ол ажылга теория болгаш политика талазы-биле эң-не белеткедиг эштер, хамыктын мурунда партиянын үдүртүкчү кадрлары киржи ужураг. Пропагандистерин, лекторларын, агитколлективтер уурутуктарынын семинарларын чоруткучлары, политиктиң чырышкынын бажынарына болгаш кабинеттеринге, культура бажынарына болгаш клубтарга СЭКП-ниң чаа Программанын айтырыгынын талазы-биле консультацияларын организастагылары ажыктыг болур.

Программа төлөвилелин аас болгаш парлагга пропагандамыс, радио болгаш телевидение-биле тайылбырлап турган, Коммунисттик партияның үдүртүкчүлүгү-биле совет улустун чедип алганы улуг чедикшиктерин калба-биле чырыдар болза чогуру. Коммунисттик партия бистиң улусту бургурап, кижиниң өзүлүгү аас-кежиниң бедикте бүтүрүлгезинде алпар чыдар. Партиянын ажыл-чорудууларынын дээди принцип дээрте кижитериниң дээди салымшыкын, ажылчы чоннарынын аас-кежиниң дугайында сагыш салымшыкын, боттарынын дугайында сагыш салымшыкын болур дээрин бодунун бүтү-ле алдарыг мадырыг төгүтүгү-биле партия бүтүрүлгезинде, Иманган Коммунисттик партиянын ол эң чагай өңс сорулгавы амы үеин өндүрүлүгү документини — СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин бүтүрүп-биле дүгүжү турар.

СЭКП-ниң Программанын төлөвилели совет кижилер боттарынын төрөөн, хал-дамырындан туудуш херөө кылдыр, боттарынын амырдалынын эң улуг сорулгавыс, коммунизмни тургузары дөөш бүтү улустуң демиселиниң түтү кылдыр хүлөөп көрүп турарын ол документини парлад үдүргөнинин баштайгы хүнери-ле көргүтүп турар.

Чамзырын, н ормассаыг ле инструктору. Чабай, сагыш

Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиязынын Программанын төлөвилели бистиң чуртувуда ажылчы чоннарынын болгаш бүтү кижитериниң мурунга СССР-ге коммунисттик нитилелди тургузарынын кайгамчык улуг планын ажылды турар. Бистиң үенин ол өндүрүлүгү документал марксизм-ленинизмниң чогаалдык хөгжүдөзүнө аажок улуг баам болур.

Теп Комитеттин Пленумунун чүдүдүтүп деп көргөн, СЭКП-нин Программанын төлөвилелин тайылбырлап турган, эш Н. С. Хрущевтин чутулааны болза: «Совет улус социализмин тургускаш, коммунизм тургузушкунунуң оруу-биле бүтүрүлдиг чоруп орат. Партиянын Теп Комитетинин Пленумундан чокта чаа чүдүдүтүп деп көргөн болгаш бүтүрүлүгү чутулаажып көөрү-биле парлад үдүргөн, бистиң партиянын Программанын төлөвилели болза коммунизмни тургузар дөөш, бүтү кижитериниң чүс-чүс чылдардагы күзгелерин ботандыраар дөөш дегеренгей демиседик калбак фронтунан айтып турар. Ол өндүрүлүгү херекке киржи деп улуг ааскежи биске онаашкан».

Харын мооң учурунда амы Үдө партиянын кижиндегиле ажылчынын төүтүгө нитилелди бүтү кижигүнеринге күш-ажылды коммунисттик өсү-биле көөрүнүк меделдин сипиктерин тургузуп турар. Нитилелдин чагай чоруп дөөш ажылдары — кижитериниң ыдыктыг хүлээлгези — деп партиянын Программанын төлөвилелинде чутулаан. Кандыг-даа ажыл нитилелге ажылдык күш-ажылды-да, угаан ажылды-да хүндүдүг болгаш алдардыг. Күш-ажылды өң дээр чижектеринге, нитиниң ажыл-агыйын чорударынын өң дээр Үдөгөдөрүнүк бүтү совет кижилерин кижинде сорулган партия салып турар. Бомунизм дээрте — дөстү болгаш меделдиг ажыл-ишчилерин бедик организастагынын нитилели-дир, маңгыр болгаш ажыл кылбарлар ол нитилелге турас дээрин Программанын төлөвилелинде талазы-биле тайылбыр ажылдарына демделеп турары кончуг чутула.

СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин тайылбырлаарынын сорулгавы болза, ол төгүдүк документини идеология талазы-биле бүтү ажылдакчыларын эки өрөөнгө турарын болгаш кандыг-даа айтырыгы харылап, айтырыг бүтүрүн боттү-биле барымдалып кылдыр тайылбырлап шыдаар кылдыр тепселген турарын негеп турар-дыр. Ол ажылга теория болгаш политика талазы-биле эң-не белеткедиг эштер, хамыктын мурунда партиянын үдүртүкчү кадрлары киржи ужураг. Пропагандистерин, лекторларын, агитколлективтер уурутуктарынын семинарларын чоруткучлары, политиктиң чырышкынын бажынарына болгаш кабинеттеринге, культура бажынарына болгаш клубтарга СЭКП-ниң чаа Программанын айтырыгынын талазы-биле консультацияларын организастагылары ажыктыг болур.

Программа төлөвилелин аас болгаш парлагга пропагандамыс, радио болгаш телевидение-биле тайылбырлап турган, Коммунисттик партияның үдүртүкчүлүгү-биле совет улустун чедип алганы улуг чедикшиктерин калба-биле чырыдар болза чогуру. Коммунисттик партия бистиң улусту бургурап, кижиниң өзүлүгү аас-кежиниң бедикте бүтүрүлгезинде алпар чыдар. Партиянын ажыл-чорудууларынын дээди принцип дээрте кижитериниң дээди салымшыкын, ажылчы чоннарынын аас-кежиниң дугайында сагыш салымшыкын, боттарынын дугайында сагыш салымшыкын болур дээрин бодунун бүтү-ле алдарыг мадырыг төгүтүгү-биле партия бүтүрүлгезинде, Иманган Коммунисттик партиянын ол эң чагай өңс сорулгавы амы үеин өндүрүлүгү документини — СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин бүтүрүп-биле дүгүжү турар.

СЭКП-ниң Программанын төлөвилели совет кижилер боттарынын төрөөн, хал-дамырындан туудуш херөө кылдыр, боттарынын амырдалынын эң улуг сорулгавыс, коммунизмни тургузары дөөш бүтү улустуң демиселиниң түтү кылдыр хүлөөп көрүп турарын ол документини парлад үдүргөнинин баштайгы хүнери-ле көргүтүп турар.

Чамзырын, н ормассаыг ле инструктору. Чабай, сагыш

Эки ажыл-биле харыылаар

Алдарыг чедир чылдын үшкү чылдыгынын планын онаалгаларын чедикшиктер күссөдир бодунун үдүгү-кууну кириштер дөөш шудуруп ажылдап турар мен. Бо чылдын баштайгы чартыгынын түнелинде ажылчы кижиниң сеткил-сагыжына өөрүчүгү чедикшиктер болду. Чүд дээрте кадында турар хураган кошкарларын бүтү бүтүрүлгезинде 2,9 килограмм дүк кыргын амыр планын турган, херек кырында аларнын бирөөнү ден-не 3,6 килограмм дүтү кыргын алган мен. Амы үдө 185 баш кошкарларын өлт-сигени албек, үчү чылдар суг-биле хандыгытыр эки сугаттыг Кулузунг деп черде чабылгалдып турар мен. Кошкарларынның семиртүлгези эки.

Ажылдыг чедикшиктериниң СЭКП-ниң XIII съездинде күш-ажылчы бедик кылдыр барааладып турар мен. Күш-ажыл—улуг үдө болган бо хүнерде совет улустун амырдалында онаа болушкуну — СЭКП-ниң чаа Программанын төлөвилели радиога чарлаттыган, солундара парлаттыган. Бүтү совет кижилер ышкан, СЭКП-ниң чаа Программанын төлөвилелиниң шыгарангай угаанын айткан чүдүлгөн сеткил-сагыжынын ханызындан чүдүдүтүп, азы-биле дөткөп түр мен.

Т. ОЮН, коммунист.

Талды районун «Элегес» совхоз.

Совхозтуң малчыннарында

ТУРАН. (Телефон-биле). Би-Хем районун «Фак» совхозунун Малиновка хой фермазынын сизен шөлүне ажылдап турар ажылчынары, Тарла стурда заван фермазынын ажылчынары болгаш Ажык-Бажыда турар малчынар СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин танымык эгелдөөн. Август 1-де бо чердеге номтугаларын болгай беседаларын 3 кезек черге организастаан. СЭКП-ниң чаа Программанын төлөвилелин малчынар сагыш-сеткилинин ханызындан аажок улуг сонургал, улуг өөрүшкү биле танымык турарлар.

Номтугалар болгаш беседалар өсүлгөдө Программанын төлөвилелин дугайында чутулаажыкшынара, саанал-оңал солчушкуннары чыгаар-ла калбарып өгөлөн. Хой фермазынын сизенчилериниң бригади комсомолчу М. Түлүш бир дугайында чутулап үнөт:

— Бистиң төрөө партиявыстың чаа Программанын төлөвилелин танымык, кижиниң өөрүшкүнү хайныгып көөр-дир. Программанын төлөвилели дээрте бистиң бүтү улугурустуң, он иштинде аныкчыларын аас-кежитип келер үеин тургузарынын өндүрүлүгү программанын төлөвилели болур. Программанын ханызы-биле өөренишпаан, моон сонгаар улам эки ажылдаар ужураг улуг.

Чамзырын, н ормассаыг ле инструктору. Чабай, сагыш

Table with 4 columns: Районнар, Кескен сизген, Салган сизлос, Кеск. колхозника-сизгенин база чү-ле үнө-чалдарын 17,0 ч бүтү-14,7 ч түс-14,0 омы-13,1 омы-11,1 2,3-10,3 — 8,0 2,0-6,4 — 5,6 — 3,6 — 3,1 0,2-2,2 —

Бай-тайгачылар тарааны кезип кирипкенер

Бай-Тайга районун ховваларында чаа дүктүтү тараалары хүк келген тууду-на быжыл турар. Чаагай дүктүтү ажап алдырык чедикшиктер белеткеншаан, көдө ажыл-агыйын ажыл-ишчилери СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин чутулаажып, аңаа улам сорул кирип, күженишкенин ажылдап турар. «Тээли» совхоз арбайын ажылдап ажаарык-ке чегеп кирген. «Мурнак» колхозтуң механизаторлар ажап алдырык чедикшиктер хуңерге база кирер. ЧУРУКТА: тракторист Мандып Ким-оол «ЖБ-4б» деп афеттин жатка-биле арбайын тавычыл кестирип турары. Фото В. ЛУКОВИУ.

ВЦСПС-тин Президиумунда

МОСКВА. (СЭТА). Профессионал Эвилелериниң Бүтү-эвилелин Теп Чөвүлелдин Президиуму СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин парлад үдүргөни-биле колбаштыр доктаалды хүлөөп алган.

Доктаалда демделеп турары болза партиянын ам болур съездинде СЭКП-ниң чаа Программанын көрүп, хүлөөп алыр чорук бүтү дегелегей төгүдүгү ужу-дузанын болушкуну болур. Чаа Программа, марксизм-ленинизмниң үдөгөдөрүн чөвүлелдинге, Совет Эвилелинде социализмин тургузушкунуң дуржулгавына, дегелегей коммунисттик болгаш ажылчы шимчээшкениниң тилелдигелеринге үндөдүлөөш, коммунизмни тургузарынын тодаргай ортурарын тодаргай, чокку 20 чылдарда совет чуртун хөгжүдөзүнүн тайынчанчак перспективанын айтып турар.

Коммунисттик тургузушкунуң сорулгаларын ботандыраарына чутула роль совет профэвилелдеринге онаажып турар.

Бүдүрүлгелерин, совхозтарын, албан организация болгаш өөрөдөгө черлериниң ажылчынарынын болгаш албан-халкычыларын хуралдарын эрттирип, СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин ажылчы чоннарга калба-биле таныштыраарын профэвилелдеринин Чөвүлелдеринге, профэвилелдеринин төп, республика, край, область, фабрика-завод болгаш чер-чер комитеттеринге ВЦСПС-тин Президиуму бодунун шийтири-биле хүлөөлгө. Теоретиктиң айтырыгыларын бүдүрүлгелерин болгаш албан черлериниң коллективтеринин амдылары болгаш тодаргай сорулгалары-биле сырый колбаштыраары эргежок чутула.

Клубтарга, культура бажынарына, кызыл булуңуларга болгаш библиотекаларга партиянын Программанын төлөвилелине турсаал болдурун литературага болгаш чурктарын дегелгезин организастаары, темалыг кезжөөлөрүн, аас жууралдарын чорудары, СЭКП-ниң Программанын төлөвилелин дугайында литературага пропагандалары чутула. Коммунизм тургузушкунуңга профэвилелдеринин ролун айтып турар дегеренгей өршүрларын болгаш шакааттарын үдүрерин профэвилелдин ном үндүрер черинге дааскан.

Профэвилел организацияларынын сорулгавы болза чокку 20 чылдарда чурттуң мурунуга партиянын ажылды турары сорул кирипкени перспективаларын совет кижитериниң чедир таныштыраары болур.

«Правданың» мурунку чүлү.

